

293 март 2013.

БЕОГРАДСКИ

водовод

И КАНАЛИЗАЦИЈА

Интервју

БОРКО РАНГЕЛОВ

ЗАМЕНИК ГЕНЕРАЛНОГ ДИРЕКТОРА

Заокрет у финишу
трке за нове кубике

- Извештај о пословању
за 2012. годину
- Управљање квалитетом
безбедности и здравља
на раду

Поплављени бунари због високог водостаја Саве

Лосповоћ Драган Јосиповић у обиласку поплављеног Рени 38

бог високог водостаја Саве која се излила из корита средином марта ове године, скоро сви бунари Београдског водовода у Ђорђевцима, Јакову и Сурчину, односно од броја 35 до 98 су поплављени, а сервисни пут је мештимично пресечен. Како смо сазнали од шефа производног погона Бежанија

Мирољуба Савића висок ниво Саве одговара повећају: "Одсеченим бунарима се прилази по потреби, а један од машиниста има и дозволу за управљање чамцем. Њега када је хитно, зовемо и ноћу. Тамо где је водостај нижи, до једног метра, бунарима у случају неког већег квара морали да сачекамо да се вода повуче," каже Савић који има

озни парк Београдске канализације недавно је обновљен набавком четири нова комбинована возила за отпуштање и чишћење сливника, канализационих отвора и колектора. Ова специјална возила у потпуности су прилагођена еколошким прописима Европске уније за рад у граду и имају утврђену дистанциску радио контролу. На овај начин биће унапређен рад Предузећа, јер су нова возила бирана у складу са карактеристикама и потребама београдских улица.

Канализациону мрежу престонице сада одржавају 32 специјална возила, а у претходној 2012. години извршено је укупно 107.733 чишћења сливника, 61.161 сливничких веза, 292.574 метара цеви и извешено је 3.039 кубика материјала из колектора. Нова возила омогућиће повећај број чишћења, а то значи и мање задржавања воде на улицама након падавина и топљења снега.

Нова специјална возила

бунари током оваког водостаја раде неометано, машинисти стално дежурују, осим што се не обављају мање хитне интервенције, због немогућности да било које возило приђе објекту. Како смо сазнали од Савића бунари на Кеју и Старом сајмишту нису поплављени и сасвим су приступачни.

У Београдској канализацији будно се прати висина водостаја Саве и Дунава, а дежурне екипе надгледају све критичне тачке у граду, а до сада није било разлога за предузимање додатних мера. Иначе у Предузећу постоји Оперативни план за одбрану од поплава, по коме се поступа на угроженим локацијама у случају плављења и појаве воде на коловозу.

По овом плану предвиђено је постављање цакова са песком на сливничке решетке и поклоцце ревизијских силаза, постављање провизоријума и прешумпавање, блиндирање, манипулисање постојећим уставама и прилагођавање режима рада приликом станица новонасталим околностима.

Крај Јапанске чесме
22. марта 2013.

Светски дан вода

Ваке године 22. марта се широм света обележава Светски дан вода. Тог дана пажња јавности усмерена је на значај воде и њен недостак у многим крајевима наше планете. На Генералном заседању Уједињених нација

2010. одлучено је да 2013. година буде Међународна година сарадње у области вода, а 22. март 2013. Међународни дан сарадње у области вода.

Обележавајући Светски дан вода можемо да се похвалимо да Београд има доволно

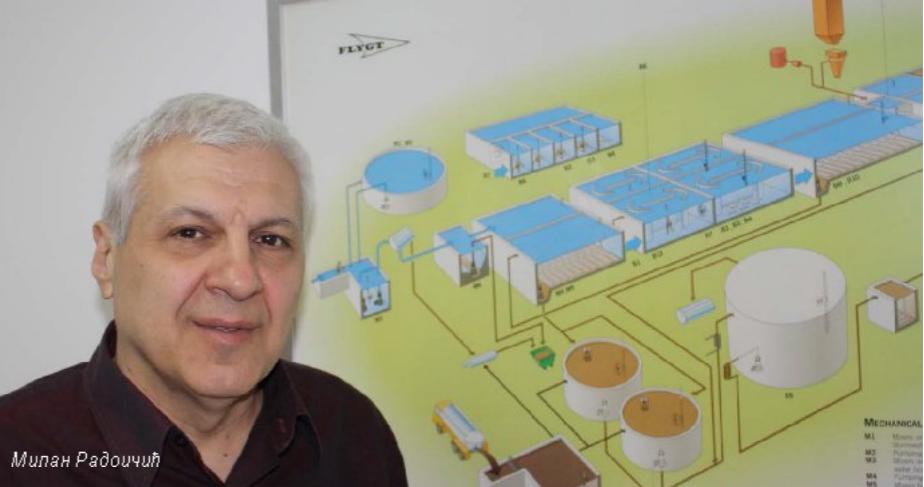
поглавље воде одличног квалитета за све грађане. Наше предузеће активно је и на међународном плану, а посебну захвалност Београдски водовод и канализација дугује народу Јапана, чија је Влада доделила значајна средства у виду опреме за реконструкцију система за снабдевање водом у Београду. Зато смо обелажавање 22. марта ове године организовали код Јапанске чесме на Кalemegdanu. Наступио је хор из основне школе „Лаза Костић“ који је отпевао песму о води. Централна манифестија Светског дана вода одржана је у ресторану „Језеро“ на Ади Циганлији. Присутнима су се обратили директорка Управе за воде Јована Антић и градски секретар за заштиту животне средине Горан Трипан, а повеља за допринос у области вода добије је наш колега Милан Радојчић. У оквиру стручних предавања заменик генералног директора БВК Борко Рангелов одржао је презентацију на тему Међународна сарадња. Поред официјелног дела био је организован и пригодан музичко-забавни програм.

Повеља Милану Радојчићу

Са поводом Светског дана вода, овогодишњу повељу за постигнуте резултате из области снабдевања водом Секретаријат за комуналне и стамбене послове Скупштине града додељио је нашем колеги Милану Радојчићу. Предлог за ову награду дошао је из Београдског водовода и канализације у коме Радојчић ради од 1986. године.

Пре долaska у наше Предузеће радио је у Минелу на пословима вођења монтаже машинске опреме и инсталација процесних постројења, а кратко време био је ангажован и као наставник у средњој школи за образовање кадрова машинске струке. Прво место главног диспетчера у Центру КУБВКС за Радојчића је представљало упознавање система Београдског водовода. Са завршетком изградње фабрике воде Макишић, од тренутка пробног рада и уходавања постројења, прешао је на радно место шефа овог производног погона, на коме је радио пуних десет година. Кратак период био је ангажован и у Набавној служби на пословима вођења услуга.

Од 2001. године до данас Милан Радојчић ради у Сектору електромашинских постројења канализационог система, у коме је више година обављао послове шефа погона. Аутор

Милан Радојчић

је дела публикације „Савремена експлоатација и одржавање објеката и опреме водовода и канализације“. Тренутно је ангажован на месту заменика руководиоца Сектора. Са осталим инжењерима убрзано ради на припреми доградње постојећег канализационог система, као и на планирању изградње будућег постројења за пречишћавање отпадних вода града. Поводом доделе овог значајног признања Милан нам је рекао: „Повеља која ми је додељена за постигнуте резултате у дугогодишњем раду на

пословима прераде површинских вода и одвођења отпадних вода града, успех је свих запослених, техничког и руководећег кадра. Она је резултат залагања којим је канализациони систем града доведен на садашњи јединствени технички ниво, уз велику помоћ Секретаријата за комуналне и стамбене послове. Захваљујем се на овом признању које ће ми бити мотив за наставак досадашњег рада. Трудићу се да и убудуће доприносим развоју нашег комуналног система у корист свих Београђана.“

ИЗДАЈЕ: ЕКП БЕОГРАДСКИ ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА

Служба за маркетинг и информисање
Шеф службе Зденка Јанђелковић
Главни уредник Вукосава Штромар
Новинар Владислав Стојановић

Београд
Делиградска 28

тел +381 113 606 858
факс +381 113 606 790

е-mail info@bvk.rs
www.bvk.rs

Дизајн
Душан Радулашки

Извештај о пословању ЈКП Београдски водовод и канализација у 2012.

У неповољном економском окружењу и уз велике напоре наше предузеће остварило је 2012. године позитиван финансијски резултат од 15.022.691 динара.

Производња воде била је и током 2012. године усклађена са потребама потрошача. Иначе, потрошња се из године у годину смањује и код домаћинстава и код привреде.

Ова тенденција присутна је у свим срединама у Србији, али и у многим европским земљама, па се у складу са тим и прерада воде смањује.

Од воде потиснуте у потрошњу, око 66 посто је вода која доноси приход, а остало је вода која се не фактурише. Један од циљева пословне политике је управо да се што више смањи део нефактурисане воде, односно воде која не доноси приход. Реално је очекивати да стварни губици воде буду испод 26 процената воде потиснуте у потрошњу. У 2012. години стварни губици су били 26,9 посто, а планирани су нешто мањи, 26,6 посто. У циљу смањења нефактурисане воде интензивно се ради на мерењима, како би се тачно утврдили делови града у којима је потребно интервенисати на обнављању мреже или откривању и увођењу у систем нелегалних потрошача. Сопствена потрошња у процесу прераде воде креће се око 5 посто. Као што је познато, покрivenост града канализацијом је око 75 посто, па се количине фактурисане питке и употребљене воде не поклапају. Годишње се у рецепционите испусти око 140 милиона кубика отпадних и 63 милиона атмосферских вода. Због суше је 2012. године било мање атмосферских вода, а због ниског водостаја река мање воде препумповано је системом првих станица, јер су једним делом ове воде евакуисане гравитацијом. Потрошња електричне енергије прати тренд смањења количине прерађене и препумпане воде. И поред тога, низом иновација и техничких побољшања додатно се смањује потрошња електричне енергије, што је веома битно, имајући у виду да је ЈКП Београдски водовод и канализација један од највећих потрошача електричне енергије у Београду и да овај трошак чини око 8,7 процената укупних трошка.

Приходи 2012.

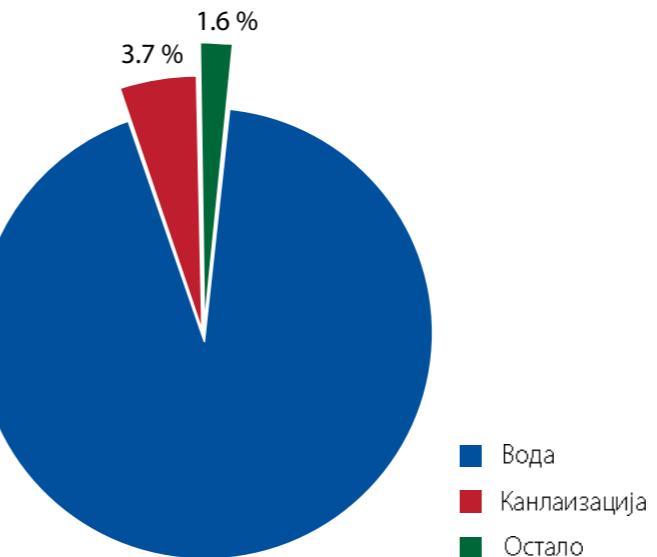
8.701.060.946

Расходи 2012.

8.686.038.255

Добит

15.022.691

Структура учешћа ел.енергије у kwh у 2012.

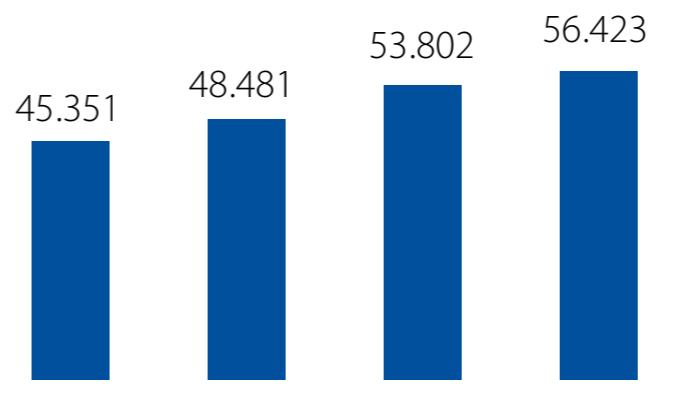
дошло до минималног повећања расхода од 1,3 посто, док су трошкови одржавања смањени у односу на претходну годину за 22 процента. Набављано је само оно што је било неопходно за функционисање система.

Запосленост

На дан 31.12.2012. године у ЈКП Београдски водовод и канализација радило је 2.509 радника. Од тога, на пословима основне делатности 1246, осталих делатности 1255 и у оквиру менаџмента 8. У односу на претходну годину, број запослених је повећан за 2,2 посто, а до повећања је дошло због пријема 100 радника на одређено време, углавном за послове основне делатности. Пре тога ови радници били су дуже време ангажовани на тим пословима посредством услужних предузећа и задруга.

Применом стимулативних мера у оквиру Предузећа као и Споразума о мерилима, критеријумима и поступку за смањење броја запослених који финансира Оснивач, број радника од 2008. године до краја 2012. године смањен за 237 радника, односно са 2.746 на 2.509 радника.

Реализација ових програма је дала задовољавајуће резултате и број радника је смањен на оптимални ниво, па се исти у наредном периоду неће примењивати, осим за раднике који су већ обухваћени овим програмима или се, на основу стручне анализе, искаže потреба да се још смањи број запослених услед технолошких, економских и организационих промена. У 2012.

Просечне нето зараде у ЈКП БВК

години овим програмима је било обухваћено 80 запослених. Са смањењем броја запослених, као и због стручног усавршавања и пријема младих по програму стручне праксе, који организује Оснивач, дошло је до промене квалификационе структуре Предузећа. Повећава се учешће радника са високом школском спремом, што је добра основа за суштинско мењање профила предузећа, али се смањује број квалификованих и полукалификованих радника, који представљају недостајуће кадрове у предузећу за потребе основне делатности. Просечна старост запослених је 45 година, а код недостајућих занимања основне делатности и више. Стално се смањује број КВ и ПК радника. Тим поводом, у Предузећу се расписују интерни конкурси а вршиће се и преквалификација радника за недостајућа занимања.

Зараде

Зараде запослених исплаћиване су редовно у утврђеним роковима, а у складу са масом зарада која је формирана на основу Закона о буџетском систему и политике Оснивача према јавном сектору. Просечна нето зарада запослених у 2012. години била је 56.422,82 динара и повећана је за 4,8 посто у односу на 2011. годину. Остале личне примања су исплаћивана у складу са Колективним уговором и Законом. Као што смо поменули, на основу сагласности Оснивача, од маја 2012. године примљено је 100 радника у радни однос на одређено време и одобрена је додатна маса за новозапослене раднике. Сагласно члану 21 Закона о изменама и допунама Закона о буџетском систему, у октобру 2012. године зараде су повећане за 2 посто уместо планираних 1 посто. Зараде су исплаћиване према месечним закључцима Градоначелника. У првим месецима године исплаћена је мања маса од планиране, али је у децембру исплаћена сва разлика и преостала маса, до износа планираног за старозапослене и новозапослене раднике. Маса за ванредне ситуације је коришћена само у износу од 2.986.129 динара за рад у ванредним зимским условима.

Из колектора је изважено више од три хиљаде кубика материјала

Заокрет у финишу трке за нове кубике

БОРКО РАНГЕЛОВ
заменик генералног директора

Са Борком Рангеловим разговарали смо о актуелном тренутку Београдског водовода и канализације, о плановима за будућност, а покушали смо и да сагледамо како су ови витални комунални системи изгледали пре ровно 30 година, када је Борко Рангелов први пут дошао у наше предузеће. Закључили смо да се стишава непрекидна трка за новим количинама питке воде, што запослене усмерава на интензивније унапређење и модернизацију система.

Борко Рангелов

ГЕНЕРАЛНО РЕШЕЊЕ КАНАЛИЗАЦИЈЕ

У изради овог стратешког документа, који је усвојен средином 2011. године активно је учествовало и наше предузеће. Решењем се предвиђа изградња постројења за пречишћавање отпадних вода: „Велико Село“, „Остружница“, „Батајница“, „Крњача“, „Винча“ и „Борча“, као и 3000 километара канализационе мреже до 2031. године. Да би се изградио цео систем потребно је милијарду и 200 милиона евра.

- Први пут сте дошли у Предузеће пре ровно 30 година. Какав је био систем који сте затекли, а како га оцењујете данас?

- У ЈКП Београдски водовод и канализација дошао сам 1982. године и већ у старту био у прилици да га добро упозnam, јер сам првих пет година радио као планер и главни планер Центра за управљање БВБС. Наредних 12 година имао сам „увид са стране“, тако што сам био ангажован као Главни секторски надзор за водовод и канализацију у Управи војног грађевинарства, а био сам и технички директор једног приватног грађевинског предузећа, да би се у Београдски водовод и канализацију поново вратио почетком миленијума. Велика је разлика између онога што сам први пут затекао и онога чиме смо данас окупирани. Сви знатмо да је током седамдесетих Београд доживљавао праву демографску експанзију, која је подстицала изградњу становиšta и непрекидно истицала потребу за додатним количинама питке воде. Град је годишње растао темпом од 35 хиљада становника. Тако је са милион становника 1961.

Ово доба ћодине намеће јићање како смо пребродили зиму и да ли смо сјермни за лето?

- Током протекле зиме Град је уредно снабдеван водом и ефикасно су одвођене употребљене и атмосферске воде. У односу на претходну зиму, имали смо мање кварова на мрежи, а посебно „вода на улици“. Овоме су у доброј мери доприњели повољнији климатски услови, без екстремно хладних периода. То не умањује чињеницу да су наши људи на терену савесно обавили свој посао, као и да се адекватно управљало водоводним и канализационим системом. Део припрема за летњи период је управо у току, а дosta тога је већ обављено. Водоснабдевање града базирано је на усвојеном плану производње и дистрибуције воде за 2013. годину. Предвиђена је просечна потрошња од 5960 l/s. Ако рачунамо максималне потребе, добијамо прогнозирану потрошњу нешто већу од седам кубика у секунди. Максималне могућности производње воде су око 7400 l/s, што умањује за сопствену потрошњу и планиране застоје износи 6938 l/s. То је дакле максимална производња питке воде, која се може пласирати потрошачима. До мањих промењају у водоснабдевању може доћи у случају екстремно неповољних климатских и хидролошких услова, као и због ненаменске потрошње воде у рубним подручјима града.

до 1981. порастао на милион ипо. Упоредо се интензивно развијала и привреда, која је у то време била наш највећи потрошач. Такве околности наметнуле су нам развој изворишта и производних капацитета као примарни пиль. У приобаљу су Рени бунари ницали као печурке, а проценат подземне сирове воде износио је преко 90 посто. Крајем осамдесетих, пуштањем у поток и Макиша 1, а касније и Постројења Језера, проценат речне воде већ је 46, у односу на 54 процента подземне.

Што се тиче прилика у Граду, које опредељују потрошњу и наше капацитете, сада имамо обрнуту ситуацију. Београд једва да расте, а привреда је значајно умањила активности, па нам је годишње до врло 200 милиона кубика, што је за само 15 милиона више од просечне потрошње пре 30 година.

Унапређење система

У ком је развоју и модернизацији система водовода и канализације?

- Дају нам простора да се интензивије окренемо унапређењу и модернизацији читавог система. Радили смо ми то и раније, колико су нам допуштале материјалне могућности и непрекидна трка за новим кубицима воде. Сада смо у прилици да многе области уређујемо студиозније, наравно опет у оквирима ограничених новчаних средстава. Ту пре свега мислим на стварање алтернативних решења стабилности водоснабдевања, регионализацију водовода, или отклањање усих грла, било у производњи, било у дистрибутивном систему. Једна од најважнијих циљева у канализационом систему је третман отпадних вода. Морамо се интензивије бавити и проблемима енергетске ефикасности и свеобухватном решавању нелегалних и неусловних водоводних и канализационих мрежа. Неопходно је да синхронизовано из више правана „нападамо“ проблем разлике између потиснуте и фактурисане воде, не само зато што је њена количина један од важнијих параметара успешности рада сваког водоводног система, већ због просте чињенице да са том водом отичу уложени рад и новац.

Надам се, такође, да ће се заварштком Макиша 2, који ће обезбедити још стабилије водоснабдевање, стечи услови за ревитализацију изворишта подземне воде, које је велико богатство Београдског водоводног система. Прекомерном експлоатацијом

каптажних објекта дошли смо у ситуацију да не можемо да искористимо све потенцијале изворишта подземне воде. Требало би да се ухватимо у коштац са тим проблемом у светлу нових сазнава и материјала, као и промењених хидролошких услова. Користећи све те новине, а ослављајући се на резултате дуготошиг праћења, бићемо у прилици да искристалишемо најприхватљивије предлоге за статус каптажних објекта и изворишта подземне воде.

Поменути сте Макиш 2. У ком је стапају са када иницијатива инвестиција?

- Само постројење 95 посто је готово, а за коначни завршетак недостаје 200 милиона динара. Нама у Предузећу преостаје да на најбољи могући начин презентирамо Граду неопходност њиховог обезбеђивања. Ово нам је важно због огромних средстава која су до сада уложена, али и због неопходне „релаксације“ Постројења Макиш 1, које је без икакве резерве у непрекидном погону од 1987. године. Због свега тога, окончање ове инвестиције у 2014. било би најрационалније решење. Подсећам да је Макиш 2 пројектован као регионални систем Макиш – Младеновац. Радови на регионалном водоводу тренутно стоје, углавном због нерешених имовинско правних односова. За наше предузеће најзначајнија је деоница од Зучке капије до резервоара Калуђерица и због тога вршимо притисак на Дирекцију за грађевинско земљиште и изградњу града, у чијој је надлежности ова инвестиција. Тим пре што су неки делови готови, а решењем правних спорова цела деоница могла би се комплетирати до краја године, а најкасније 2014. Немам пријеузимањем на систем побољшало би се снабдевање водом смедеревског правца.

ТРЕТМАН ОТПАДНИХ ВОДА

Затоварали је поструду равномернијег развоја водовода и канализације. Какве су постулате канализационог система, који је до сада био највећа жртва непрестижне поструде за додатним количинама питке воде?

- Управо је тако, иако се у последње време и на овом плану бележе значајнији помаци. Они су нарочито видљиви у занављавању механизације. Данас имамо више од тридесет савремених специјалних возила за чишћење

канализационе мреже, која се пре тридесетак година углавном одржавала ручно. Недавно је положена и канализациона мрежа у земунским и подавалским насељима као и у Железнику. Напредак је успостављен и на плану контроле отпадних вода, увођењем мониторинга на низу најважнијих испуста и ажурирањем регистра за гађивача. Управо у овој области нам предстоје велики пројекти. Мислим пре свега на изградњу Постројења за пречишћавање отпадних вода „Велико Село“, капацитета од 200 хиљада кубика дневно. Ово постројење је планирано у оквиру сарадње владе Јапана и Републике Србије у домену заштите животне средине.

Овај пројекат обухвата и изградњу магистралног канализационог колектора на потезу од КЦС „Мостар“ до Улице Бенизелисове (бивша Ђаковића), део интерцептора у поменутој улици као и рехабилитацију КЦС „Мостар“. Једнаrenomirana јапанска агенција управља ових дана завршила студију изводљивости овог пројекта. Сам начин реализације и финансирање од стране Јапана тек треба утврдити.

И за Европске приступне фондове кандидујемо иницијативу у областима канализационог система. Шта конкRETНО?

- Менаџмент ЈКП Београдски водовод и канализација определио је за ове фондove два пројекта. Прва се односи на изградњу постројења за третман отпадних вода које се јављају као продукт производње чисте воде на комплексу Макиш 2 у изградњи. За ову инвестицију вредности 8 милиона евра већ имамо припремљен главни пројекат. Управо кандидујемо пројекат изградње постројења за третман отпадних вода са батајничког система, у оквиру кога је предвиђена и изградња две канализационе прсте станице, у Земун пољу и Батајници.. На основу урађене студије изводљивости инвестиција је процењена на 27 до 35 милиона евра. Разматра се и могућност проширења овог пројекта, тако што би се градило дупло веће постројење, које би третирало и отпадне воде Сурчине, Ипчије и Пазове. У току је израда финансијског аспекта студије изводљивости, која предвиђа 75 посто неповратних страних улагања, док би се остатак финансира на неки други начин.

разговарала: Вукосава ШТРОМАР

ЉУДИ ПОКРЕЋУ РАЗВОЈ

Борко Рангелов сматра да грешимо када услове за развој и напредак ограничавамо само на материјалне могућности. Признаје да су оне важне, али предност ипак даје људима:

„Развој зависи од наше спремности да се у позитивном смислу мењамо и увек стремимо унапред, да стално учимо и усавршавамо се прихватањем нових технологија. Образовна структура запослених у нашем предузећу непрекидно се побољшава, тако да сада имамо 18,5 посто високо образованих. Уз приврженост послу, која је у нашој средини све присутија, не могу изостати ни резултати у постизању циљева, од којих сам овом приликом подчакао да истакнем најважније.

Управљамо ризицима, да они не би управљали нама

У организацији Сектора управљања системом квалитета и Службе за безбедност и здравље на раду стандард OHSAS 18001:2007 до сада је уведен у Канализациони систем, Сектор дистрибуције воде и Сектор производње и техничке подршке. Овај комплексан стандард од виталног значаја за безбедност и здравље запослених заснива се на превенцији, активном учешћу и непрекидној едукацији великог броја запослених.

Желимир Антeљ

Милан Челебић

Весна Јечменић

а смо по нивоу управљања системом квалитета најуспешнији од свих комуналних предузећа, као и водовода у окружењу, потврдио је и Оскар квалитета из области стратегије, којим смо 2012. године награђени за пословну изврсност.

На самом почетку 2013. дошло је до промене начела Сектора управљања системом квалитета По одласку у пензију Јована Кунића, за руко водио ја је именован Желимир Антeљ. О тренутним преокупацијама Сектора и предстојећим плановима Желимир каже:

„У наше предузеће до сада су уведене серије стандарда ISO 9001, ISO 14000, HACCP и ISO 17020, а у току је имплементација комплексног и изузетно значајног стандарда OHSAS 18001:2007 - Систем управљања заштитом здравља и безбедношћу на раду.

Поред одржавања постојећих

сертификата, предстоји нам увођење

ПРИМЕНА И КОНТРОЛА СТАНДАРДА

Реномирана сертификациона кућа SGS обавља годишње контроле примене имплементираних стандарда и у зависности од налаза даје сагласности за продолжење важења сертификата. До сада се није десило да је било којој организацији целини одузет сертификат. Иначе, главни носиоци примене стандарда су запослени у организационим целинама, док је Сектор управљања системом квалитета одговоран за контролу примене, измене документата, интерне и екстерне провере, преиспитивања руководства, обуке запослених итд. Током увођења OHSAS-а експерти из SGS-а су приметили да се у својој богатој пракси још нису срели са тако разуђеним и сложеним системом као што је Беогадски водовод и канализација. Тим поводом изразили су велико задовољство што су у прилици да са нама сарађују.

стандарда у неколико изузетно важних организационих целина. Тако на пример, због реконструкције пословног простора у Служби санитарне контроле није уведен ISO 9001:2008, који служи као основа за имплементацију других стандарда, па је то један од наших најважнијих циљева у 2013 години. У план смо унели и врло битан стандард за ову службу ISO/IEC 17025:2006 Општи захтеви за компетентност лабораторија за испитивање и лабораторија за еталонирање, или популарније речено „акредитација лабораторије“. Увођење истог стандарда планирано је и у лабораторији за испитивање отпадних вода у оквиру Службе екологије, контроле и заштите.

Ове године имајемо други надзор у лабораторији за контролисавање водомера при Погону водомера, према стандарду SRPS ISO/IEC 17020:2002 Општи критеријуми за рад различитих врста тела

која обављају контролисавање. И током 2013. продолжићемо сарадњу са Комерцијалним Сектором, у оквиру које учествујемо у оцени битних испоручилаца роба и услуга за потребе нашег предузећа. На предлог Комерцијалног сектора прави се план обиласка и на основу процене фирмe оне добијају препоруку или се стављају на рестриктивну листу. У опењивању учествују и представници сектора који користе њихове услуге или раду. Оно што сматрамо посебним изазовом за цело Предузеће је имплементација стандарда OHSAS 18001:2007. У сарадњи са Институтом за истраживање и пројектовање до сада је уведен у Канализациони систем, Сектор дистрибуције воде и Сектор производње и техничке подршке. Ова имплементација се ради једино са Службом за безбедност и здравље на раду Сектора безбедности. Као и за све стандарде, у првој години израде докумената и у овом случају биће много измена, допуна и усаглаšавања, док се систем у потпуности примени. У ово ће бити укључен велики број људи, зато што је акценат овог стандарда на непосредним извршиоцима. У плану је увођење OHSAS-а у Сектор транспорта и механизације, Центар за КУБВКС и Одјељење за постављање оптичких каблова.“

Зашто је OHSAS важан

О томе шта је OHSAS и зашто нам је важан разговарамо са Миланом Челебићем, шефом Службе за управљање и контролу система квалитета и

стандардизацију: „Стандард OHSAS 18001 дефинише захтеве за систем управљања здрављем и безбедношћу на раду. Увођењем овог стандарда потврђујемо да смо као организација свесни значаја безбедности и здравља својих запослених и настојимо да одржавамо и стално унапређујемо ниво физичке, менталне и друштвене безбедности радника свих занимања и да спречавајамо њихових повређивања. Осим тога, имплементација и сертификација OHSAS 18001 система штити предузеће од ижељених трошкова повећањем продуктивности и смањењем повреда на раду, а самим тим и дужине боловања. Менаджмент нашег предузећа препознао је користи од овог стандарда и донео је одлуку о имплементацији, која је већ спроведена у три велике организационе целине, које су добиле сертификате, тако да OHSAS већ примењује 1108 запослених у ЈКП Београдски водовод и канализација. Треба напоменути да је период имплементације био изузетно кратак, с обзиром да је то стандард где је потребно ићи с обукама до нивоа извршилаца. Сам процес имплементације захтевао је тимски рад следећих служби: за управљање и контролу система квалитета и стандардизацију; за безбедност и здравље на раду, служби обезбеђења и заштите од пожара, Службе за маркетинг и информисање, Кадровске, Финансиске и Службе плана и анализе. Користим прилику да овим путем свима захвалим на изузетној сарадњи, а запосленима који овај стандард већ примењују честитам на добијању сертификата. Посебно бих издвојио Службу за безбедност и здравље на раду, која је дала огроман допринос имплементацији OHSAS-а. Важно је нагласити да је велики посао тек пред нама и да му практично нема краја, јер овај стандард подразумева непрекидну обуку и унапређење.“

Акценат на извршиоцима

Чињеница је да се у нашем предузећу, због природе и значаја делатности, и до сада покљањала дужна пажња безбедности и здрављу на раду. На три хиљаде страница Акта о процени ризика детаљно је обрађено девет стотина различитих радних места, од којих је 187 са повећаним ризиком, на којима ради 742 запослених. У Предузећу се спроводе овим документом предложене мере за смањење ризика, које се посебно односе на осигурање безбедних услова рада на дубини и висини, редовну и квалитетну набавку личних заштитних

средстава, периодичне лекарске прегледе као и редовно испитивање опреме. Служби за безбедност и здравље на раду, OHSAS доноси додатна задужења. Упркос томе, по речима Весне Јечмениће, шефице Службе нови стандард не доживљавају као наметнуто оптерећење. Свесни су да ће у почетку свима бити тешко, али верују да ће им на дуже стазе OHSAS помоћи да у свом важном и одговорном послу буду ефикаснији. Зато га доживљавају као драгоцену подршку на путу до заједничког циља да сви на послудамо максимум уз минимум ризика. Бесна нам објашњава како овај стандард унапређује постојећу праксу: „Предност OHSAS-а је у томе што инсистира на активном учешћу самих извршилаца у обликовању и одржавању безбедног радног окружења. Узалуд су значајна материјална улагања и ангажовање великог броја људи у унапређење безбедности на раду, ако извршиоци из незнања или немара не спроводе прописане мере и не користе заштитна средства. Проћиће доста времена док стандард потпуно не заживи, јер захтева много обуке и стицање нових навика, које ће се ногима у почетку чинити наметнутим и за безбедност неважним. Стандард ће у правој мери заживети онда када га већина запослених доживи као властиту добробит, што он у својој суштини и јесте. OHSAS је комплексан и свеобухватан, па ћу за његову илустрацију поменути неколико конкретних новина које уноси у нашу праксу. Када су повреде на раду у питављу, инсистира на анализи узрока и корективним мерама, које ће превентивно утицати да се сличне ситуације не понове. Стандард такође захтева да се региструју и пријаве

МАЊЕ ИЗГУБЉЕНИХ САТИ

Један од конкретних и мерљивих циљева увођења OHSAS-а је смањење боловања и изгубљених радних сати због повреда на раду. Током 2012. године запослени су из овог разлога боловали укупно 5160 сати. Најмање у мају, 176, а неупоредиво више у децембру – 696 сати. Није било тежих повреда и сви су се успешном опоравили, а најчешће су септвренивали приликом долaska и одласка с посла.

Две деценије сарадње у Подунављу

Међународној сарадњи у сектору вода посвећена је цела 2013. година, са нагласком на 22. март, Светски дан вода. Тим поводом, Владимир Таушановић председник Интернационалне асоцијације водовода у сливу реке Дунав (IAWD) осврнуо се на досадашње активности овог угледног Удружења и предочио планове за будући рад.

Владимир Таушановић

унав и његове притоке, са припадајућим количинама подземних вода, су стратешки ресурс за снабдевање водом милиона становника у региону. Наспрам тога, индустријске и пољопривредне активности, као и сама људска насеља, угрожавају квалитет ових вода. Заштита изворишта питке воде и очување њеног квалитета као и животне средине уопште, у ovако великом и комплексном еко систему, су приоритетни задаци. За решавање проблема ове врсте и ових размера неопходна је широка транснационална сарадња. IAWD-Асоцијација водовода подунавских земаља окупила се управо на овим принципима.

Активности удружења

То је независна техничка и непрофитна организација која нема комерцијалне аспирације и ексклузивно ради у корист јавног интереса и научних циљева. Основана је 1993. године, по аустријском закону о асоцијацијама, са седиштем у Бечу. Ове године слави јубилеј - 20 година постојања.

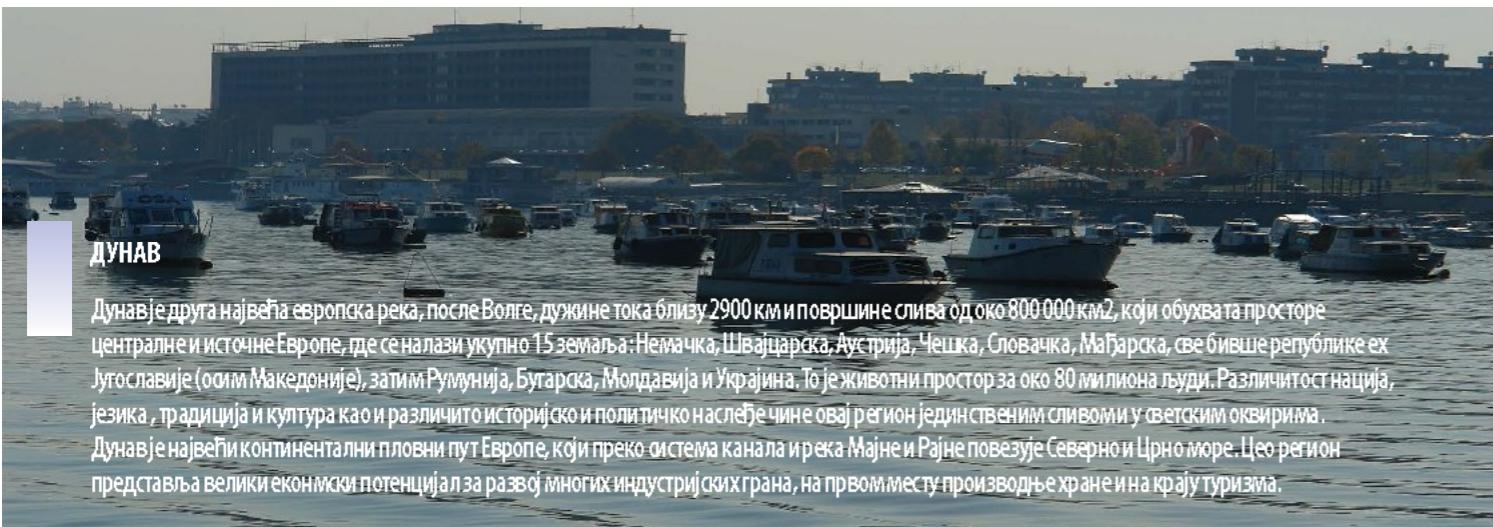
Чланице асоцијације чине предузећа за снабдевање водом из целог региона. Активности асоцијације обављају се у духу сарадње и размене искустава, континуираним радом на студијама и развојним пројектима, одржавањем конференција и симпозијума

и сарадњом са сродним организацијама и институцијама. Програм мониторинга и анализа квалитета воде је развијен заједно са познатим институтом за воде Карлсруе из Немачке. Резултати и оцене анализа са проценом ризика публикују се и презентују међународној јавности са коментарима и препорукама. Трансфер знања и обука кадрова у домаћим лабораторијама је, такође, део овог програма.

IAWD тесно сарађује са IAWD-Асоцијација водовода у сливу реке Рајне, ICPRD- Међународна комисија за заштиту Дунава, IWA- Светска асоцијација вода и др.

Подршка Аустрије

Београдски водовод је активан члан ове организације од 1995. године. Кроз вишегодишњи рад у оквиру IAWD-а потекли су многи развојни пројекти и програми који су реализовани у Београду. Сигурност снабдевања водом великих градова, повећање ефикасности и подизање квалитета услуга биле су теме на којима се највише радило. Уз финансијску подршку из Аустрије уведene су IT технологије у наше пословање, унапређење су поједиње технолошке целине и уведена је модерна опрема. Београд ужива велику подршку града Беча, који нам по многим решењима може бити узор.

ДУНАВ

Дунав је друга највећа европска река, после Волге, дужине тока близу 2900 км и површине слива од око 800 000 км², који обухвата просторе централне и источне Европе, где се налази укупно 15 земаља: Немачка, Швајцарска, Аустрија, Чешка, Словачка, Мађарска, све бивше републике је Југославије (односно Македоније), затим Румунија, Бугарска, Молдавија и Украјина. То је животни простор за око 80 милиона људи. Различитост нација, језика, традиција и култура као и различито историјско и политичко наслеђе чине овај регион јединственим сливом у светским оквирима. Дунав је највећи континентални пловни пут Европе, који преко система канала и река Мајне и Рајне повезује Северно и Црно море. Цео регион представља велики економски потенцијал за развој многих индустријских храна, на првом месту производње хране и на крају туризам.

То је град сличне величине и многи аспекти пословања два града се могу упоређивати и размењивати. Гледајући и кроз историју први пројекти водовода и канализација за Београд стигли су из Бече крајем 19. века. Не треба заборавити и да је прва донација после промена 2000. године у Србији стигла из Бечког водовода у опреми, материјалима и резервним деловима значајне вредности. IAWD и даље има амбициозне планове за наредни период, у мају месецу ове године биће званично објављен почетак новог пројекта IAWD-а и Светске банке под општим називом „Danube Water Program“ (Програм унапређења сектора вода у сливу Дунава). Пројекат обухвата десет земаља са Балкана и Источне Европе, укључујући и Србију, и трајаће три године. Односиће се на јачања националних институција које се баве сектором вода, као и на јачање капацитета самих водовода на унапређењу пословања. Програми ће се обављати кроз националне асоцијације организованим курсевима из различитих области, трансфером знања и примени ЕУ стандарда у пракси.

Финансирање пројекта су обезбедили Светска банка и Влада Аустрије. Београдски водовод је обавио консултације са IAWD-ом и Светском банком и узеће активно учешће у реализацији овог пројекта.

Слева на десно:
Биљана Младеновић, Марија Тодоровић, Славица Антић, Дејан Стојановић, Недељко Арежина, Слађана Марковић, Гордана Станимирајић, Иван Настић, Љиљана Медић и Бојан Лукић

Колевка и мотор водоводног система

У рукама запослених у Погону црпних станица и резервоара је само срце дистрибутивног система Београдског водовода. Одговорност, али и заслуге за његов добар рад они деле са диспетчерима Центра КУБВС и колегама из Сектора одржавања.

Ада је историја Београдског водовода у питању може се рећи да је управа Погона црпних станица и резервоара смештена на древној локацији. Овде се, у кругу Погона између улица Иве од Семберије и Војводе Шупљицка налази резервоар, који је уз пет девастих бувара и педесетак километара довода и разводне мреже, чинио први савремени водовод, пуштен у погон пре 120 година. И још један податак из богате историје. Управо овде кренуо је и први пројекат проширења 1911. године, када је на овој локацији саграђена прва станица, чијим је машинама вода потискивана у тек формирану другу висинску зону. Транспорт и дистрибуција воде данас су концептирани у пет висинских зона, са разуђеним системом црпних станица и резервоара.

За њихово беспрекорно функционисање задужено је 78 запослених у Погону, из чије надлежности су изузете само станице и резервоари при производним постројењима, као и они лопирани на левој обали Саве. Шеф Погона Недељко Арежина о задужењима и одговорности људи каже: „Људи су распоређени по објектима широм града, а у управи је само четворо.

Наш је задатак да осигурамо поуздан рад виталних објеката дистрибутивног система. Црпне станице су важни хидротехнички инжењерски објекти, чија је улога да повећају енергију воде и омогуће снабдевање потрошача у вишим деловима града. У нашој је надлежности 17 црпних и исто толико хидрофорских станица, као и 39 резервоара. У њима се акумулира вода, која служи за усклађивање неравномерности у потрошњи, тако да су резервоари заправо основни објекти економске и еколошкије рационализације дистрибутивног система. У оквиру модернизације београдског водовода, један број објеката је обновљен, а многе станице су у плану. Већина станица је пренапрегнута. Зато су њихов несметан рад и погонска сигурност често резултат ванредног напора запослених. Желим да нагласим изузетну сарадњу са колегама из Сектора одржавања. Због природе опреме на нашим објектима ангажованы су мајстори машинског, електро одржавања, али и аутоматике и телематике. Сви они су изузетно способни и појртвовани, а када затреба у стању су да направе праве подухвате“. Због разуђености објекта на којима су људи запослени и због сменског

рада нисмо били у прилици да за фотографисање окупимо ни већину. Зато су људи из управе и они ангажовани на локалној припој станици и Главном резервоару за ову прилику амбасадори целог погона. Придржала им се и Марија Тодоровић, која руководи Центром за контролу и управљање београдским водоводним и канализационим системом, коме Погон организационо припада. Системом даљинског управљања обухваћене су станице „Авала“, „Рипањ“, „Кошутњак“, „Пионир“ и „Горлак“, тако да диспетчери из Центра њима манипулишу без посредства посада. „Упоредо са системом даљинског надзора управљања, у већину станица утврђена је додатна регулациона опрема, која олакшава манипулатију и подиже степен погонске сигурности“, наглашава Марија Тодоровић и додаје: „Модернизација није умањила значај људи и њихову одговорност. Они непрекидно надгледају опрему и задужени су да благовремено реагују на сваку ванредну ситуацију. Зато је неопходно да у наредном периоду кадровски јачамо Погон и побољшамо услове рада, а пре свега да обновимо возни парк“.

С лева на десно:
Јелена Капор, Анђелко Јошиковић, Јелена Станковић, Крсто Наftовски и Драгана Ђурић

Како се обрачунавају наше зараде

Колеге које су задужене за обрачунавање наших зарада имају изузетно одговоран посао, с обзиром на то да смо сви „осетљиви“ када је цеп у питању. Уосталом, исправно обрачуната и благовремено исплаћена зарада темељно је право које произилази из рада.

Технологија обрачуна зарада започиње од самих запослених, који својим обрачунцима предају личну документацију, као што су доказак о боловању. У нашем Предузећу око 60 административаца по службама, погонима и секторима има задатак да Одељењу обрачуна зарада прецизно и уредно попуњену документацију достави у предвиђеном року. Папира је много: дневна евидентација присутности на послу, „плаве листе“ и „карнети“, спискови и решења за прековремене сате, као и за стимулације, решења за годишње одморе, плаћена и неплаћена одсуства или породиљска боловања, доказак за боловање и друге врсте решења. Руководилац Одељења обрачуна зарада Анђелко Јошиковић каже: „Са неким колегама обрачунцима имамо одличну сарадњу, док су са другима неопходне додатне консултације, а дешава се и да касне са доставом документације. У сваком случају потребна је стална комуникација, како би на крају посао био обављен на најбољи могући начин“.

Захтеви и питања запослених

Референт обрачуна зарада Крсто Наftовски истиче како колеге често зову и постављају разна питања, вјачешће у вези са исплатама јубиларних награда, помоћи по колективном уговору или накнаде за превоз, као и колико ће за наредни месец бити цена рада: „Од како Служба за маркетинг и информисање мејлом шаље информације о исплатама ако и тајне и коначног обрачуна, много је мање позива запослених, а нама је самим тим много лакше. То је био сјајан потез“, наглашава

основ за обуставу од зараде административна забрана потписана од запосленог, која важи све до обавештења да се по томе не поступа, или до краја наплате или кредита. Запослени често забораве да су нешто купили и да имају забрану, па се жале да су имали мању уплату од очекивање.

Анђелко Јошиковић додаје: „Има пуно обустава по питању кредита, куповине, пристиже судска решења, алиментације, порези, али и наплате рачуна Телекома, па чак и таксе за поседовање оружја. Увек су нам приоритет судска решења о обустављању из заrade, кредити према банкама, па онда остале врсте одобијања. Замолио бих запослене да буду свесни својих примања и да се сходно томе задужују. Поготово сада, када више не постоји ограничење за обуставе од зарада, тако да запослени могу да се задужују до износа целог примања. Раније је било ограничења на једну трећину зараде, касније на две трећине, да би се данас с омогућила наплата свих потраживања. Добра комуникација са банкама и другим финансијским институцијама за запослене у Одељењу обрачуна је ствар која се подразумева, пре свега у интересу запослених, као и кредитилитета самог Предузећа.

Запослени сами бирају банку преко које ће им се исплаћивati зарада, тако да Предузеће по том основу сарађује са 25 банака.

ЗАШТО ЈЕ ДЕЦЕМБАР БИО „ЈАЧИ“

Програмом постовања за 2012. годину била је утврђена годишња маса представа за зараде и предвиђена маса по месецима. Међутим, у прва три месеца 2012. године, због мањег прилива представа на рачун Предузећа, исплаћена је нешто мања маса од планиране. Да би постовала исплатовао укупну планирану масу за целу годину, у децембру 2012. године, поред планиране месечне масе за децембар, исплаћено је и то што је у прва три месеца било умањено.

СТИМУЛАЦИЈА И ПРЕКОВРЕМЕНИ

Стимулације (увећања зараде), као и умањења зараде, по основу сложености, обима, квалитета и услова рада, на предлог руководиоца сектора и непосредних руководиоца, одобрава генерални директор или лице које он овласти.

Зарада се може увећати до 40 посто, а умањити до 20 процената. Маса за стимулацију за све запослене износи 1 посто одобрене масе за зараде за текући месец.

Прековремене часове, у складу са потребама послана, Законом о раду и са Правилником о раду у ЈКП Београдски водовод и канализација, на предлог руководиоца сектора и непосредних руководиоца, одобрава генерални директор или лице које он овласти. Додатак за прековремене часове износи 45 посто од основице. Маса за прековремени рад износи до 5 посто од одобрене годишње масе за зараде.

Превентивни програм лечења и рехабилитације запослених

У циљу спречавања радне инвалидности, лечења и рехабилитације запослених Служба за безбедност и здравље на раду покренула је Програм лечења и рехабилитације запослених који се, о трошку Предузећа спроводи у сарадњи са Специјалном болницом за рехабилитацију у Ивањици.

Право на коришћење овог програма имају запослени са телесним оштећењима, они код којих постоји непосредна опасност од настанка инвалидности, они који ради по сменама и ноћу, који имају дужи радни стаж на пословима са повећаним ризиком и запослени који претходних година нису упућивани на рехабилитацију. Краје речено, право на коришћење овог програма имају запослени који се упућују на редовне периодичне лекарске прегледе. Уговор који је наше предузеће склопило са болницом у Ивањици на сАЗИ је до половине јула 2012. године.

Програм траје седам дана,

а Београдски водовод

и канализација сноси

трошкове коришћења услуга

на бази пуног пансиона.

Запослени плаћају само

превоз до Ивањице и назад,

а свима који су упућени на

средства, како би сви они

којима је то потребно

имали одговарајућу

медицинску негу и

опоравак у овом познатом

рехабилитационом центру.

За додатне информације заинтересовани могу да се јаве на бројеве телефона 1263 или 2505 677/ локал 3194 колегиници Зорици Селаковић.

ПРЕГЛЕДИНА ОНКОЛОШКОМ

И у 2013. години наше Предузеће наставља сарадњу са Институтом за онкологију и радиологију Србије. У току прошле године на Институту су обављени први и контролни прегледи 249 запослених, а то су били најчешће прегледи дојке, штитасте жлезде, пигментних промена на кожи, гинеколошки и гастроентеролошки претпреде, који су предвиђени и уговором за ову годину. Заинтересовани могу да се пријаве колегиници Бранки Пековић на број телефона 8574.

Јубилеј Независног синдиката

Индикална организација Независног синдиката ове године обележава две деценије постојања и рада у нашем предузећу. Овим поводом председник синдиката

Радуле Ристић обратио се запосленима и чланству. „Током двадесет година рада Независног синдиката трудали смо се пре свега да доследно и принципијелно заступамо интересе свих запослених. Велике напоре смо учинили у унапређењу безбедности и здравља на раду као и свеукупног социјалног положаја наших чланова, кроз већ уобичајене облике помоћи, упућивања на рекреативне одморе“. У јубиларној години Независни синдикат је, жељећи да унапреди досадашњу подршку запосленима, донео одлуку

Преломили и први пут дали крв

Љубиша Станковић

Милан Живанчевић

Стеван Коврлија

У Удружењу добровољних давалаца крви нашег Предузећа много је колега који су више пута поновили овај хумани гест, а неки су и прави рекордери. Да би неко постао хуманитарац на дуге стазе мора најпре да учини први корак и определи се да буде добровољни давалац крви.

Рва овогодишња акција Удружења добровољних давалаца крви одржана је крајем јануара у Делиградској, где смо срели и даваоце којима је ово први пут да учествују у акцији

давалаштва. Љубије Станковић је пројектант у Служби за пројектовање и програмирање Сектора информационо-комуникационих технологија. На акцију је дошао на позив колеге Ранка,

мада је и раније планирао да се одлучи на овај хумани гест: „И мој отац је учествовао у акцијама добровољног давалаштва крви и када се говори о томе увек се сетим оца. Издвојио сам мало времена и дошао, а можда ће то за некога бити од животне важности. Позивам и друге колеге да „преломе“ као ја данас и прикључе се редовним даваоцима крви.“ Колега Милан Живанчевић је пословођа у ВТР ГАУ, а члан је кошаркашког тима Водовода. Каže да је здрав ко дреј „зато што је родом из Блаца.“ Дошао је да крв са колегом из кошаркашког тима Слободаном Божовићем, који је давалац од раније. Милан је после давања крви био добро расположен и напало се: „Нама двојици кршних момака требало је да узму више крви него осталима. Драго ми је што сам се одлучио на овај гест, а сада да ме питате ни сам не знам зашто то нисам урадио раније. Намеравам да и убудуће учествујем у акцијама“. Поред нових давалаца, у Удружењу се радују „повортици“ који су на некој од претходних акција учинили први корак. Стеван Коврлија секретар Независног синдиката сада је давалац по други пут. Као неко ко помаже колегама кроз ангажман у синдикалној организацији, одлучио је да продужи са давалаштвом: „Важно је да помогнемо људима који су у невољи. За сваког од нас овај гест не захтева пуно времена, а некоме ће то можда спасити живот. Планирам да и убудуће наставим да учествујем у акцијама добровољног давалаштва, а позвао бих и остale колеге да нам се придруже“. Сви са којима смо разговарали истичу предности организованог прикупљања крви у Предузећу и признају да је ова погодност и код њих превагула да „преломе“. Организовањем акција у просторима Предузећа запосленима је омогућено да дају крв у њима близком окружењу не одлазећи у Институт за трансфузију крви или неку другу установу.

Понуда Самосталног синдиката у 2013. години

Синдикална организација Самосталног синдикат ЈКП БВК је за своје чланове у 2013. години обезбедила по повољним условима робу, услуге, туристичку понуду и кредите:

РОБА

Гуме и акумулатори на 8 полумесечних рата,
Спортска опрема на 5 месечних рата,
Угаљ на 16 полумесечних рата,
Гардероба и спортска опрема на 6 полумесечних рата, а могућ је договор и на више рата и
Бела техника, рачунари и рачунарска опрема на 24 полумесечне рате.

УСЛУГЕ

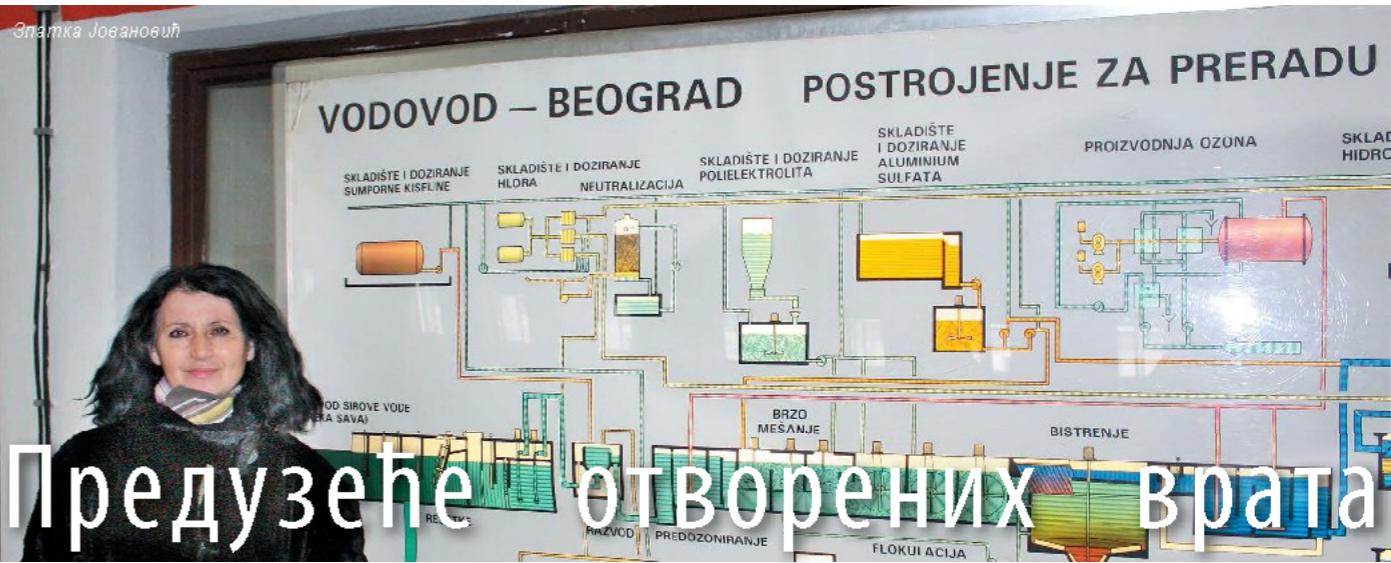
Регистрација кола на 6 месечних рата,
Стоматолошке услуге на 12 месечних рата,
Офтамолошки преглед и продаја наочара на 6 месечних рата и
Издара и утрадња ПВЦ столарије на 12 месечних рата.

ЛЕТОВАЊЕ

Грчка - Паралија - 11 дана/10 ноћења са превозом у периоду од 24.05. до 03.06.2013. по цени од 7.000 динара на 6 полумесечних рата. Постоји и могућност летовања у сезони са роком отплате до јануара 2014. године.

КРЕДИТИ

Војвођанска банка са посебним условима за чланове самосталног синдиката.
Све информације заинтересовани могу да добију путем телефона на бројеве: 1384 и 1847.

Предузеће отворених врата

Београдски водовод и канализација дужи низ година омогућава заинтересованим школама, факултетима, едукативним камповима и конференцијама, као и појединцима који се баве научним радом да посете производне погоне Макиш и Беле воде и детаљно се упознају са процесима прераде воде на најсавременијем и најстаријем погону који снабдевају Београд пијаћом водом.

билиске погона, вођење стручне праксе, као и менторски рад приликом писања стручних радова од 2003. године сасвим посвећено води наша колегиница Златка Јовановић самостални инжењер у Сектору производње и техничке подршке. Посете Макишу укључују обиласак технолошких линија на

којима се врши прерада савске воде у воду за пиће по технолошком поступку „Дегремон“. Прича почиње од разделног окна на Макишу па све до првих станице чисте воде одакле се вода шаље у дистрибутивну мрежу према главном тунелу Баново брдо и резервоару Жарково. Само током протекле 2012. године погоне Макиш и Беле воде обишло је између скоро пет хиљада ћака и студената. На стапају стручној пракси, на основу уговора са нашим Предузећем, су тренутно ученици средње Хемијске и машинске школе из Београда. На праксу долазе често студенти и постдипломци, тако да је наш производни погон постао прави расадник будућих стручњака из области снабдевања водом. То потврђује и 35 дипломских радова написаних под „будним оком“ Златке Јовановић.

Одличну комуникацију са Службом за маркетинг и информисање реализује у оквиру акције „Проверено добра вода“, а тим поводом Златка каже: „После презентације у мултимедијалној сали видимо у обиласку производне линије, тако да ћапима пружимо зајмљиво и поучно предавање и упознавање са самим процесом прераде воде.“ Свих ових година приликом посета успостављена је добра сарадња са факултетима Београдског универзитета: Хемијским, машинским, Грађевинским, Рударско-геолошким, Медицинским, Ветеринарским и многим другим, са бројним београдским основним и средњим школама, али и школама у којима се настава одржава на немачком и енглеском језику. У обиласке су долазиле и школе из Пожаревца и Обреновца, као и студенти из Новог Сада, Бора и Аранђеловца. Златка је посебно поносна на дугогодишњу сарадњу са машинским факултетом из Скопља.

Она са поносом истиче „Ми смо Предузеће отворених врата“. Понекад у обиласке води и велике групе од преко 150 студената или ученика, али каже да јој није тешко јер „све је то фин и културни свет са којим је дивно сарађивати“. Додаје да посете не би могла да организује без одличне сарадње и подршке Службе обезбеђења.

Сви Снежанини светови

финансијски сектор Београдског водовода и канализације, из родних Ђољевића у Срему дошла је наша колегиница Снежана Алексић једног леденог децембарског дана 1994. године и са собом донела своје топле светове, раскошне талente, а пре свега жељу да што пре научи посао. Од 2008. године руководи најкомплекснијим одељењем овог сектора, које у оквиру ликвидатуре, благајне, компензација и добављача обједињује рачуноводствене и финансијске оперативне послове.

Стиже да сарађује са бројним часописима, илуструје књиге, пише песме, слика и организује самосталне изложбе. И нискирише је пре свега њен Срем. Каže да дубоко у свом срцу носи куће навијане на тротоаре у равној прти, оној што су још 1745. године повукли инжењери Марије Терезије, када су кренули у велику акцију уређења Срема. У срцу носи јарке боје словачких кућа и ношњи, китњасти, шарених, са титром чипком, филигранским везом и шлифирајем. Сећа се моба, весеља и сватова, али и сахрана. Цркве које су градили јевни аскурђели давне 1800. године и звука звона које су Снежанини преци 1910.

Снежана Алексић

Да заливаш дрвеће па да добијеш шуму.

Ако нема воде, нема ни супе!
Воду мораш да сипаш у шерпу са резанцима.

Воду сипаш у море да буде велико.

Вода нам служи да се купамо, да перемо судове,
играчке, бебе и аутомобиле.

Вода даје снагу цвећу да расте.

Вода помаже броду да плута.

Ако би немали воду не би живели.

Да би прали руке, јер ако не перемо руке уђе
нам бактерија на уста, грицка нас и онда се разболимо.

Да бришеш са брисачима напред-назад.

Вода је кад покваси тебе неки безобразан онда му вратиш.

Вода служи за кишу.

Ми пијемо воду да буде велики стомак.

Не знам да је вода важна.